

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DIABETES

Nummer **4** 1983

SVENSKA DIABETES
FÖRBUNDET

1943 **40 ÅR** 1983

NYA **B-D** PLASTIPAK Insulinspruta

Nu med ännu tunnare
kanyl

**MICRO
-FINE II**

**FÖR STÖRSTA
MÖJLIGA KOMFORT**

MICRO-FINE II

Tunnare och vassare än någon annan
kanyl, bara 0,38 x 13 mm.
Specialutformad för insulininjektion.

NY SKALA, TUNN KOLVRING

En kombination som gör
det ännu enklare att do-
sera exakt. Skalan inde-
lad i 0,05 ml med tydlig
siffermarkering vid 0,1
ml, 0,2 ml o.s.v.

Praktisk och utrym-
mesbesparande
plastpåse med 10 st
sprutor, skapad med
tanke på maximal be-
kvämlighet. Sprutorna
kan också förvaras
löst tack vare de ef-
fektiva sterilskydden
för nål och kolv.

UNIK FÖRPACKNING

B-D PLASTIPAK MICRO-FINE II

Den nya generationen insulin-
sprutor från Becton, Dickinson

**BECTON
DICKINSON**

Ansvarig utgivare:
Bertil Dahlén

Redaktör:
Larserik Johansson

*Redaktion, expedition och
annonskontor:*
Vasagatan 38 A, 2 tr
Box 266
101 23 Stockholm
Tel. 08/23 66 25
Postgiro 90 09 01-0

Prenumerationspris:
45:- kr per år

Tryck:
Axel Abrahamsons Tryckeri AB
Karlskrona

Utges även som taltidning

Svenska Diabetesförbundet
Vasagatan 38 A, 2 tr
Box 266
101 23 Stockholm
Tel. 08/23 66 25
Postgiro 90 09 01-0

Kanslichef:
Berndt Nilsson

Förbundsordförande:
Bertil Dahlén
Stångtjärnsvägen 239
791 74 FALUN

Förbundskassör
Bertil Robertsson
Gränsvägen 32
372 00 RONNEBY

Eftertryck tillåtet om källan anges

DIABETES

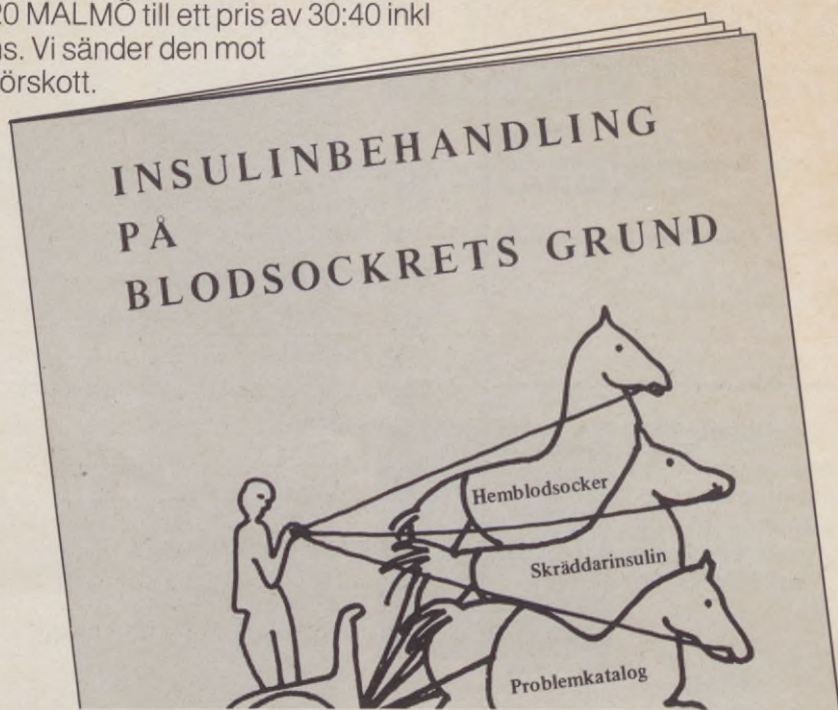
*Nummer 4, augusti 1983, årgång 33
Organ för Svenska Diabetesförbundet*

Innehåll:

Ett steg i rätt riktning av <i>Bertil Dahlén</i>	3
Höjda avgifter – nya stadgar	5
Rätt behandling från början av <i>Peep Algvare</i>	9
Lyckad uppdelning av sommarlägren.....	13
KF-broschyr ger snabblektion i diabetes av <i>Larserik Johansson</i>	17
Ny chans se Dolda handikapp	18
Aspartam i matlagning	22
Diabetesförbundets lokalföreningar	32
Diabetesförbundets länsföreningar	38

Insulinbehandling på blodsockrets grund

En lättfattlig, informativ diabetesbok av Dr. Martin Fahlén och Dr. Folke Lithner. Du kan beställa den hos Boehringer Mannheim Scandinavia AB, Box 147, 161 26 BROMMA 1 eller Novo Industri AB, Box 69, 201 20 MALMÖ till ett pris av 30:40 inkl moms. Vi sänder den mot postförskott.

Jag beställer _____ ex "Insulinbehandling på blodsockrets grund"
å 30:40 inkl moms mot postförskott.

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Var vänlig texta i

mannheim
boehringer

NOVO

Ett steg i rätt riktning...

Hur mår den som drabbats av njursjukdom på grund av diabetes? Svaret är tyvärr: vi vet inte!

Diabetes är idag en av de främsta orsakerna till njursvikt hos nyupptagna patienter inom njursjukvården. Framstegen inom njursjukvården gör dock att njursvikt som en komplikation till diabetes nu kan behandlas allt mer framgångsrikt.

Riksförbundet för njursjuka och Svenska Diabetesförbundet inleder nu ett samarbete. Den första konkreta åtgärden i det samarbetet är en undersökning om hur njursjuka diabetiker har det, framförallt socialt.

Det är tre studerande vid Socialhögskolan i Stockholm som skall intervjuva ett antal diabetiker med njursjukdom i Stockholms län.

Bland frågorna i undersökningen märks: familjesituation, typ av bostad, arbete, utbildning, ekonomi, hobbies, medicinsk situation och umgänge.

Senare i höst kommer undersökningen att följas upp på en konferens för företrädare för njur- och diabetes-sjukvården liksom för våra båda organisationer.

En undersökning av det här slaget ger naturligtvis inte svar på alla frågor. Kanske skiljer sig upplevelserna i Stockholm väsentligt från landet i övrigt. Kvalificerad njursjukvård finns bara på ett fåtal ställen i landet och närheten till vården bör väl avspeglade sig i hur man mår?

Hur ser framtidsutsikterna ut? Det är den intressantaste frågan. När kan vi hindra att njursjukdom på grund av diabetes överhuvudtaget uppstår? Hur långt har sjukvården kommit? Vad kan Diabetesförbundet göra?

Ett fortsatt starkt stöd till forskningen hoppas vi skall ge svaret på diabetesgåtan. Då får vi också problemen med njurkomplikationer löst. Men dit är vägen säkert lång och därför är den nu aktuella undersökningen och den efterföljande konferensen bara ett första steg. Men ett steg som markerar riktningen.

En dag i somras hade jag nöjet att besöka Diabetesförbundets sommarläger på Assö. Det blev en helt igenom positiv upplevelse och jag blev än mer övertygad om hur viktig denna verksamhet är för Diabetesförbundet.

När ett barn får diabetes är det inte bara en chockartad upplevelse. Det är svårt att vara barn och ha diabetes.

Prognosen för ett barn med diabetes är sämre än för "moster Hilda"

Forts. på sid. 40

Världssuccén äntligen i Sverige!

En naturligt söt sensation!

Canderel!

En nyhet som verkligen smakar socker.

Lika sött och lika gott.

Omfattande smaktester ger klart besked:

Kaffe med Canderel smakar precis som kaffe med socker. Ingen som helst skillnad!

Dessutom är Canderel lika naturligt för kroppen som socker!

(Den rena sockersmaken kommer från aspartam, ett av naturens egna sötmedel som redan finns i vår föda).

Men där slutar likheterna med socker.

För Canderel är nästan helt kalorifritt!

Och oskadligt för tänderna!

Nu slipper du sackarin och cyclamat och den beska eftersmaken därtill.

Med Canderel i kaffet.

Canderel finns än så länge bara på apotek och i välsorterade hälsokostbutiker.

SEARLE

G.D. Searle AB
Södra Förstedsgränd 34, 211 43 Malmö.
Tel 040 10 14 10

Canderel. Naturligt Söt.

aspartam

CANDEREL INNEHÅLLER BLA FENYLALANIN OCH EN LITEN MÄNGD LAKTOS MEN ENDAST 0,3 KALORIER PER TABLETT. (1 SOCKERBIT = 13 KALORIER).

CANDEREL HAR EN REN, SÖT SMAK SOM SOCKER OCH KAN DÄRFÖR AV SOMLIGA UPPFATTAS SOM NÅGOT SÖTARE ÄN ÖVRIGA SÖTNINGSMEDEL.

Höjda avgifter – nya stadgar

Några av de cirka 250
riksstämooombuden.

Foto: Bertil Sjögren.

Nu skall tidningen Diabetes få en ansiktslyftning. Det är innebörden av riksstämmans beslut om en avgiftshöjning för att göra det möjligt att höja tidningens kvalitet både tekniskt och innehållsmässigt.

Förbundsstyrelsen föreslog en avgiftshöjning med 10 kr 1985 och sedan tre kronor vardera åren 1986 och 1987. Riksstämman godtog dock bara en

Trots att den beslutade avgiftshöjningen för "nya" Diabetes inte kommer att gälla förrän 1985 är målsättningen att tidningen ändå skall komma ut i sin nya form redan till nr 1/1984.

höjning på respektive sex, tre och tre kronor.

Även medlemsavgiften höjdes kraftigt. Förbundsstyrelsen föreslog 10 kr plus 6 kr och 6 kr för åren 1985-87, men riksstämman beslöt i stället 6 kr plus 7 kr plus 8 kr. Sammanlagt bara en kr mindre än förbundsstyrelsens förslag, men annorlunda fördelat alltså.

Nya stadgar

En stor fråga på riksstämman var förslaget till nya stadgar. Efter en lång diskussion med flera ajourneringar kunde stämman enas om nya stadgar.

Det innebär bl a att förbundsstyrelsen bantas från 15 till 11 ledamöter och att arbetsutskottet ersättes av ett verkställande utskott med fyra ledamöter. Till VU knyts tre beredningsgrupper; för ekonomi, verksamhet och organisation och planering.

32 motioner

Sammanlagt var 32 motioner inlämnade.

Forts. på sid. 27

En kram av Nancy

En kram av Nancy. Det tillhör traditionerna i Svenska Diabetesförbundet. Och när ett antal förtroendevalda ledamöter avgick från sina poster och utsågs till hedersledamöter i förbundet vad var väl naturligare än att Nancy Eriksson skötte "promoveringen" bl a med en kram. Övest Kurt Sandsjö, avgående revisor, och nedan Börje Larsson, mångårig styrelseledamot.

Isländsk lava till 40-åringen

Lite isländsk lava. Det var en av gåvorna Diabetesförbundet fick i 40-årspresent. Det var förstås det isländska diabetesförbundet som på detta sätt ville uppvakta sin systerorganisation i Sverige.

Det var Gudrun Hjaltadóttir som överlämnade gåvan till förbundsordföranden Stig Andersson, t. h.

Foto:
Bertil Sjögren

Nattmaten behövdes

Nattmaten hade en strykande åtgång. Efter ett par timmars dans i högt tempo måste kolhydratförråden fyllas på. Och källarmästaren dukade upp ett fantastiskt gående bord för nattsmörgåsarna.

Banketten på Rådhuset i Malmö gick helt i festens tecken. Men så var det ju också ett 40-årskalas. Många gäster förgyllde banketten, inbjudna dels av Diabetesförbundet och dels av Malmöföreningen. Samtliga nordiska diabetesförbund var t. ex. närvarande.

Ett stort plus skall också serveringspersonalen ha. Middagen serverades i högt tempo. T. o. m. några minuter före beräknat var middagen klar. Talen var korta, men innehållsrika och de flesta tycktes ha trevligt.

Inte ens en skyfallsliknande regnskur precis när alla skulle ta sig från bankettsalen och hem till hotellen kunde förta det intrycket.

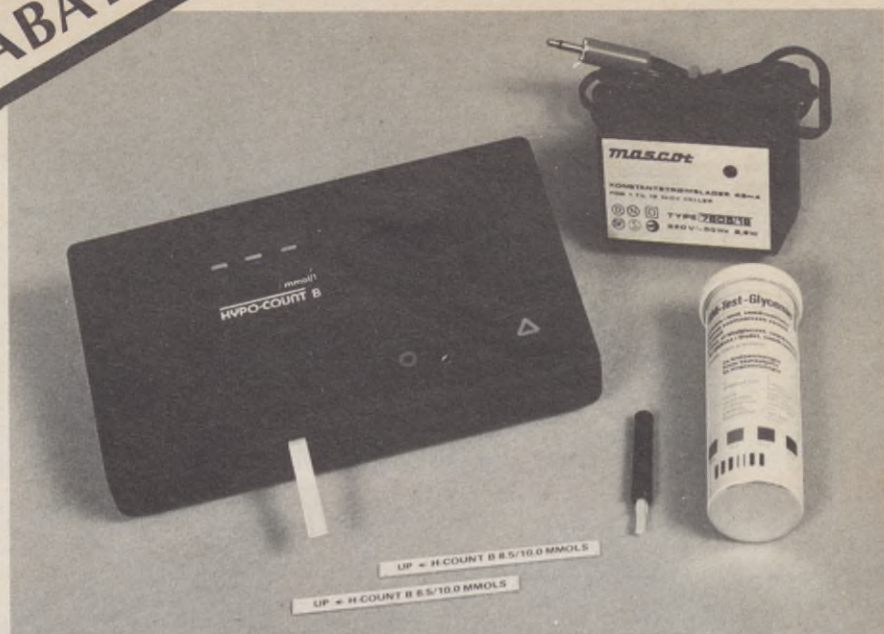
Minnestallrik från Norge

Kristian Baardsen, ordförande i norska diabetesförbundet uppvaktade med en minnestallrik från Porsgrunn porslinsfabrik, nedan, och det danska förbundets kassaförvaltare Sven A Hellesen, t h, hade troligen hört talas om svenska förbundets hårt ansträngda ekonomi, för han uppvaktade med en check. Heikki Neva från Finland uppvaktade med en blomvas.

I övrigt hyllade Handikappförbundens centralkommitté genom sin ordförande Bengt Lindqvist och likaså några diabetesföreningar överlämnade gåvor till förbundet.

300:-
RABATT

För endast **1.250:-** (exkl. moms) kan Du köpa vår populära blodsockerapparat Hypo-Count II B, erbjudandet gäller fram till 15 nov. 1983.

- Mycket enkel kalibrering
- Omladdningsbara batterier
- På testremsan BM-Test-BG torkas blodet bort—
inget vatten skall användas

Nu finns också en sk Audio-modell, resultatet presenteras med summertoner och rekommenderas till Dig med synsvårigheter.

Boehringer Mannheim Scand. AB
Box 147, 161 26 BROMMA 1
Tel. 08-98 81 50

- Jag beställer.....st
Hypo-Count II B att sändas
mot postförskott.
- Jag önskar ytterligare information
om Hypo-Count II B.

Namn:.....

Adress:.....

Postadress:.....

Rätt behandling från början kan hindra ögonskador

Peep Algvere

Så här på 80-talet frestas man att se tillbaka på utvecklingen av våra kunskaper om diabetes och de förbättrade behandlingsmöjligheter som framkommit. Diabetes var känd redan under antiken, men först i slutet av 1800-talet kunde man bevisa att diabetes har att göra med bukspottkörtelns inre sekretoriska funktion. Insulinet upptäcktes i början av 1920-talet och därefter började den egentliga behandlingen av sjukdomen.

Klarläggningen av insulinets kemiska struktur belönades med Nobelpriset 1958. För diabetesbehandlingen används insulin som är identiskt med människans och värdet av det nya – humana – insulinet är under prövning. När insulinbehandling av diabetes startade för c:a 60 år sedan trodde många att sjukdomens gåta var löst. Det visade sig emellertid snart att komplikationer från ögon, njurar och perifer cirkulation i benen visserligen kunde uppskjutas men icke elimineras.

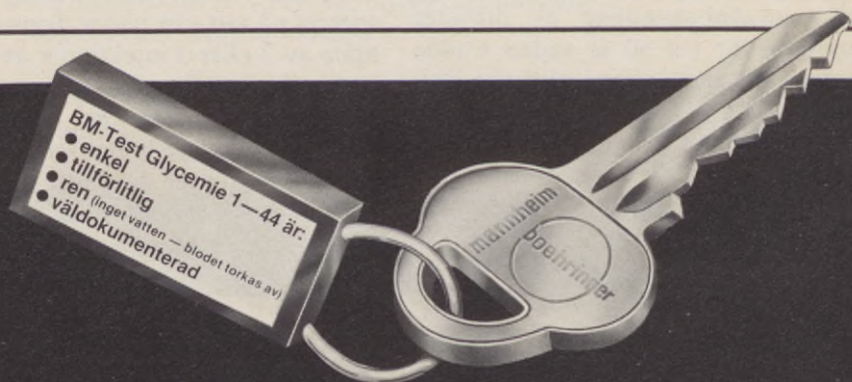
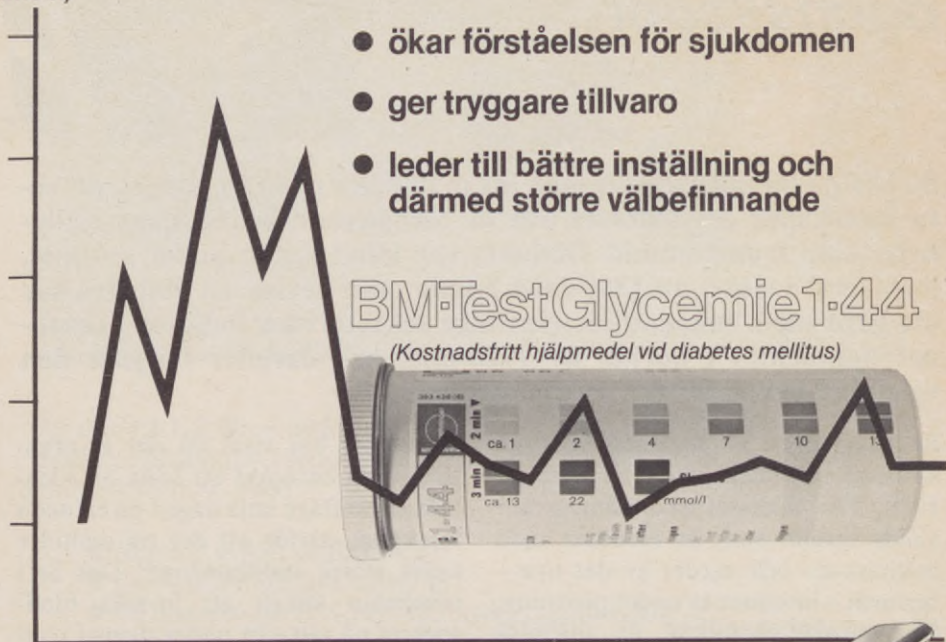
Idag vet vi att en väl inställd diabetes, där blodsockret är så nära normalvärden som är praktiskt möjligt, har färre och lindrigare komplikationer än i fall med svängande och höga blodsockervärden. Det lönar sig således att sköta sockret noggrant. Er-

farenheter har visat att det är praktiskt taget omöjligt att hålla ett idealliskt sockerläge hela dagen på en enda injektion, därför att det till måltider krävs större insulinmängd. Det är i allmänhet lättast att inställa blodsockret på rätt sätt under dygnet med hjälp av 2 eller 3 injektioner av kortverkande insulin kombinerat med långverkande. Trots att sådan inställning alltså kan kräva 3 injektioner per dag, upplever de flesta patienter ett sådant system som lättare att sköta tillsammans med övriga dagliga göromål.

Det visar sig att de patienter som haft kortverkande insulin i flera doser dagligen i allmänhet har klarat sig bättre från komplikationer i ögat än de som tagit endast 1 injektion (kort-

Självkontroll blodsocker – nyckeln till förändring!

Blodsocker
(mmol/l)

Boehringer Mannheim Scandinavia AB

Adolfbergsvägen 11 · Box 147
161 26 BROMMA 1 · Tel. 08/98 81 50

och långverkande insulin). Det finns naturligtvis stora variationer vid inställning av insulin och där måste diabetesläkaren noggrant anpassa injektionerna till varje individs behov. Numera finns också s k insulinpumpar för kontinuerlig tillförsel av insulin, vilka kan hålla blodsockret på en mycket jämn nivå. Denna behandling är av stort intresse och många patienter har säkert nytta av att bli omställda till en sådan.

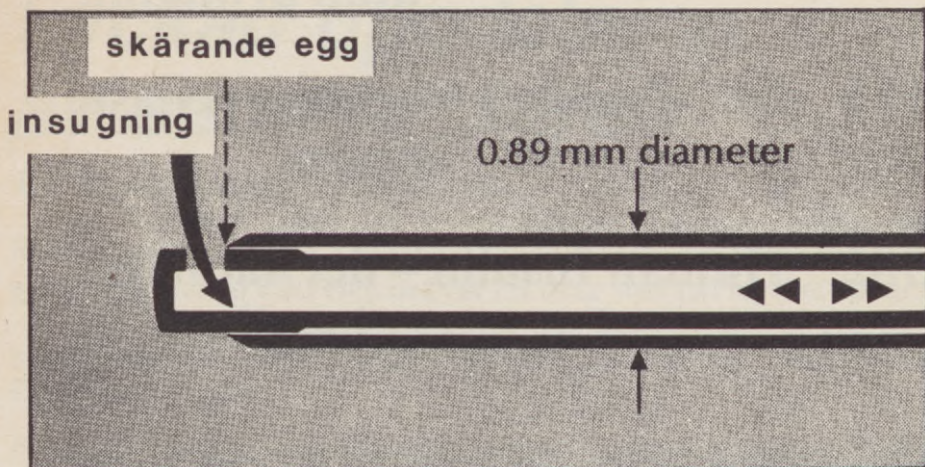
Rökning – en riskfaktor

Att röka är alltid onödigt. Har man därtill diabetes finns det ännu starkare skäl att sluta. Flera undersökningar

Rökning har många olämpliga verkningar. I ögats näthinna försvåras bl a den syrebrist som uppkommer till följd av kärlskadorna. Jag är väl medveten om svårigheterna att sluta röka, men många personer som inte har diabetes har slutat under senare år och för diabetiker framstår det som ännu viktigare att sluta röka.

Fotokoagulation

Fotokoagulation av ögonbotten har under de senaste 10 åren utvecklats till den mest effektiva metoden att förebygga och behandla diabetesförändringar i ögats näthinna. Behandlingen bör startas tidigt, d v s innan

Bilden visar spetsen på det instrument som används vid vitrektomi för att skära ut sjuklig vävnad och blodmassor ur ögat. Vävnaden sugs in i instrumentets spets (insugning) och skärs av mot den skärande eggen, när instrumentets inre rör drages tillbaka (i riktning åt höger).

Obs. att instrumentets tvärsnitt är bara 0,89 mm, varför man måste arbeta under mikroskop. (Figur från Klöti.)

visar att bland de patienter som fått svåra komplikationer i ögon och njurar finns betydligt flera rökare och som rökt under lång tid.

någon synnedsättning uppkommit. Ögonläkaren kan genom undersökning eller fotografering påvisa tidiga

Forts. på sid. 28

NOVOS INSULINFORSKNING GER RESULTAT!

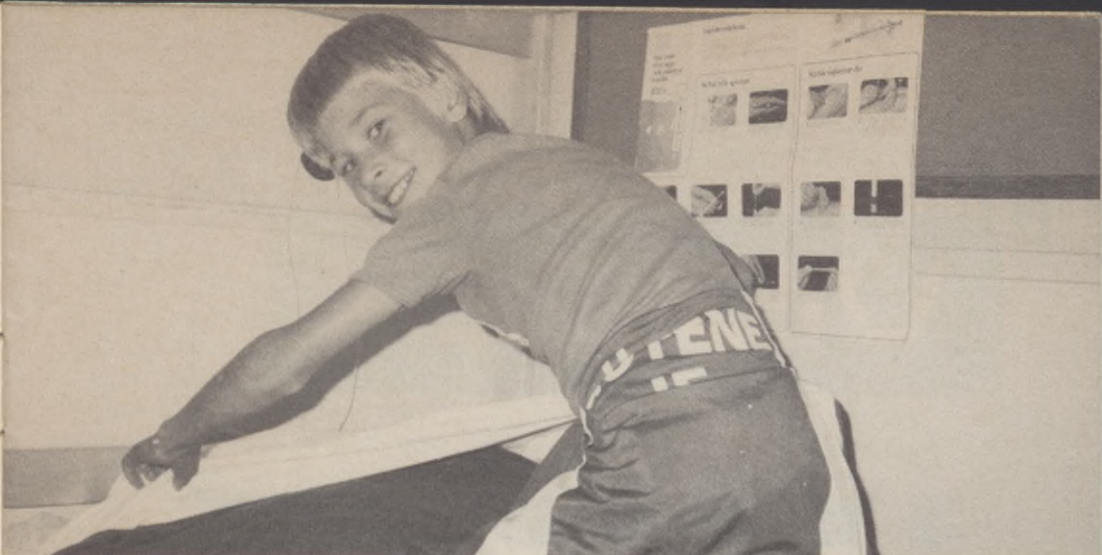
**1953 Lente Insulin – långtidsverkande
insulin
utan protamin**

**1973 MC-Insulin – världens renaste
insulin**

**1982 Human Insulin – det naturliga
insulinet**

**1982 satsade Novo 262 miljoner danska kronor
på forskning och utveckling.**

Forskning för patientens bästa.

Bädda sängen måste man göra själv, som 9-åringe Johan Fornegård på bilden.

Lyckad uppdelning av sommarlägren

Tre för de stora och två för de små.

Dvs 3-veckors kollo för 11-14-åringar och två veckor för 8-11-åringar. Det var Diabetesförbundets nya giv för sommarlägverksamheten i år. Och det var ett drag som föll mycket väl ut.

– Flera av de mindre barnen ville inte åka hem när de två veckorna var slut, säger Birgitta Sjöberg, ombudsman på Svenska Diabetesförbundet.

Sommarens kollo-verksamhet har varit mycket positiv även i övrigt. Sammanlagt 68 barn kunde beredas plats i verksamheten på Storgården på Assö.

Det fina vädret betydde givetvis mycket, men draget att dela upp barnen efter ålder föll mycket väl ut.

– En del av de mindre barnen steg upp redan kl 5 på morgonen, bäddade sina sängar och skrev sedan brev till föräldrar och kompisar före frukost, berättar Birgitta Sjöberg.

Samarbetet med Sveriges Flottas

ungdomsförbund har fortsatt även i år. Ett 70-tal ungdomar har deltagit i de två sjösportläger som arrangerats.

Hur har då deltagarna själva upplevt sin kollo-vistelse. Barnen uppmanades att skriva ned vad de tyckte till en tänkt mottagare. I de flesta fall blev det ett brev till mamma och pappa.

Det är nästan enbart positiva synpunkter som kommer fram.

Vi återger här några av breven med stavfel och allt.

NY

VISIDEX*

REAGENT STRIPS

*Nu kostnadsfritt
hjälpmedel..*

**-gör visuell
blodglukos-
testning
lätt och rätt!**

Ames
Division

MILES

Miles Laboratories, Ltd.

Agent för Sverige: MEDA AB.
Box 138, 401 22 Göteborg. Tel. 031/17 68 40.

Hej!

Vi har det jättebra på kollo. Vi leker lekar. Idag har vi övat till tiater. Det är jättegod mat. Och vi får jättegod efter-rätt efter midagen. Vi bor i rumm 5 och vi har jettesnälla rumm-kommpisar. Vi har badat och gjort disco-gummpa. Det är jättesnälla ledare. Kl 2 och 5 på natten kommer dom och kollar oss. Jag tycker att ni ska åka dit. Och man får både lära sej att dra upp sprutan och att ta den.

Johanna

Nu har jag varit här i 5 dagar. Vi har gått i skogen och fikat vid stranden. Det var mycket fint.

Vädret har varit ganska bra. Idag hade vi mulle i skogen. Ibland fiskar vi fastän jag har inte fått något ännu. Igår var en dietist och en läkare här. Dietisten hade med sig massa roliga frukter och sånt.

Jag har sprutat mig själv 2 gånger här. Vi bor 5 stycken killar i samma rum. De är bra kompisar.

Mattias, 7 år

Hej

Här är roligt och kul. Vi leker lekar. Det är kul jag längtar lite hem. Det är go mat och äftärätan är go. Jag har varit i skogen idag. Jag har tagit sprutan själv jag tycker att det är roligt.

Jenny

Hej!

Nu är jag på kollo! Det är jät-te-roligt! Vi badar, fiskar och leker! Ledarna är jättehyggliga! Men det är tråkigt att göra disco jympa!

Tobias

Hej!

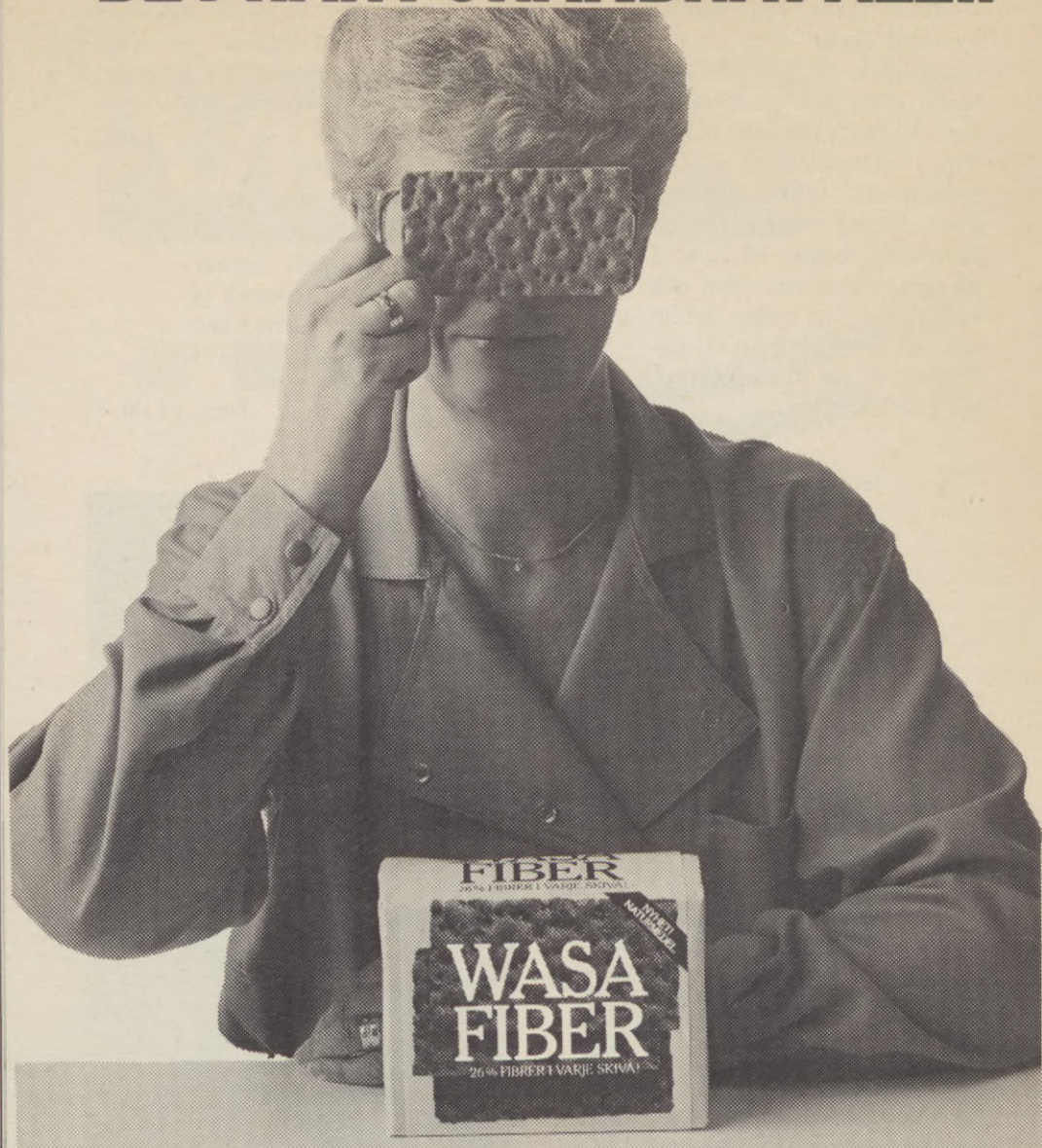
I förrgår gick jag Assö runt. Jag spelat fotboll, hinderbrännboll. Jag lekt varva laget, kull. Och har gått i skogen där vi lekte och letade ef-

Forts. på sid. 31

Skogs promenader var ett populärt inslag under lägret.

"DET HAR FÖRÄNDRAT ALLT."

"Den som aldrig haft en besvärlig mage kan nog inte förstå hur det känns. Man blir rent sjuk när magen inte fungerar. I åtminstone tio år har jag varit tvungen att äta laxermedel varje vecka. Så när jag läste om det nya brödet, Wasa Fiber, att det hjälpte magen bli normal igen, trodde jag inte på det.

Men jag började i alla fall äta ett par, tre skivor om

dagen, och det är otroligt. Jag märkte skillnaden med en gång. Magen började fungera naturligt igen, så nu behöver jag inte ta några piller mer.

Jag tycker det är så fantastiskt, därför ställer jag upp i den här annonsen. Man vill ju gärna berätta om det här brödet så att fler kan få glädje av det".

Wasa.

KF-broschyr ger snabblektion i diabetes

Du som vill ha en snabblektion i diabetes och diabetesbehandling har nu chansen. Och det alldeles gratis. I en liten A5-broschyr på 24 sidor, utgiven av Kooperativa förbundet och skriven av dietisten vid provköket, Ulla Ingeson, sammanfattas mycket av det som är viktigt att veta för den som har diabetes själv eller i sin omgivning. Broschyren ingår i KF:s "Tjäna på att veta-serie" och heter "om mat vid diabetes".

Ulla Ingeson har mycket stor erfarenhet av kostrådgivning till diabetiker, bl a var hon tidigare dietist vid diabetesmottagningen i Malmö.

Hon har en praktisk syn på kostrådgivning. Tips är bättre än ordgivning. Det sistnämnda förekommer tyvärr av "och till bland "diabetesdietister".

Hon skriver ledigt vilket gör det lätt att koncentrera sig på budskapet.

Tjäna på att veta om mat vid diabetes är ingen receptsamling. En genomläsning ger besked om vad diabetes är, hur behandlingen går till, lite om näringslära, vad en insulinkänning är och hur den bromsas och lite om vardagsmotion.

Men maten då?

Jodå, läsaren får tips att sätta ihop en matsedel. Jämförbara portioner av bröd, spannmålsprodukter och potatis redovisas liksom portioner av frukt och bär och portioner med mjölk, juice och saft.

I kapitlet "Hur vet man vad maten innehåller?" ges upplysning om hur man skall läsa innehållsdeklarationen som enligt lag skall finnas på alla förpackade livsmedel.

Slutligen ger broschyren också information om skillnaderna mellan osockrat, osötat och sockerfritt. En fullständig djungel av begrepp som sannerligen inte är lätta att hålla isär.

En välkommen broschyr således, full av praktiska tips.

Du som själv har diabetes eller är anhörig till någon med diabetes bör definitivt skaffa dig ett ex av broschyren. Det gäller för övrigt dig som arbetar inom sjukvården också.

KF tillhandahåller broschyren gratis i Konsumbutiker och Domusvaruhus. Har den in nått ut dit ännu går det även bra att beställa direkt från Kooperativa förbundet i Stockholm, tel 08/743 24 37 eller 08/743 23 16.

LARSERIK JOHANSSON □

Ny chans se Dolda handikapp

Nu får du som missade Utbildningsradions program-serie Dolda handikapp chansen igen. Serien går i höst i repris.

TV-programmet om diabetes sänds den 18 oktober kl 19.00 i TV1 och radioprogrammet i P2 den 19 oktober kl 19.20.

Till serien kommer nu också två nyproducerade TV-program. Det är dels Att leva med psoriasis dels Att leva med en hjärtsjukdom.

TV- och radioprogrammen i serien kan lånas från AV-centralen för användning i olika studiesammanhang. Programmen kan också köpas från Utbildningsradion, Informationsavdelningen, 115 80 Stockholm, tfn 08-784 62 92 eller 784 62 93.

I anslutning till programserien har Utbildningsradions förlag givit ut boken Dolda handikapp – fakta och intervjuer om medicinska handikapp. Boken inleds med en översiktlig artikel och därefter följer intervjuer med tolv handikappade. Boken kostar ca 31:- inkl. moms och kan köpas i bokhandeln eller direkt från Utbildningsradions förlag, Orderkontoret, 115 80 Stockholm, tfn 08-784 56 29, 784 57 66 eller 784 57 73. Boken finns också som talbok på Utbildningsradions förlag. □

TV

Att leva på särskilda villkor (introduktionsprogram)	TV1	13.9	kl. 19.00
Värderingar, attityder, fördomar	TV1	4.10	kl. 19.00
Att leva med diabetes	TV1	18.10	kl. 19.00
Att leva med epilepsi	TV1	1.11	kl. 19.00
Att leva med stomi	TV1	15.11	kl. 19.00
Att leva med psoriasis (nyproducerat)	TV2	30.11	kl. 19.30
	TV1	2.12	kl. 13.30
	TV1	11.12	em.
Att leva med en hjärtsjukdom (nyproducerat)	TV2	14.12	kl. 19.30
	TV1	16.12	kl. 09.35
	TV1	18.12	em.

Radio

Sjukdom, funktionshinder, handikapp	P2	21.9	kl. 19.20
Njuren sviktar	P2	28.9	kl. 19.20
Att vara laryngectomerad	P2	5.10	kl. 19.20
Diabetes en folksjukdom	P2	19.10	kl. 19.20
Epilepsi – fakta och fördomar	P2	2.11	kl. 19.20
Stomi – vad är det?	P2	16.11	kl. 19.20
Psoriasis smittar inte	P2	5.12	kl. 20.00

Köp lotter **VINN** Renault 5 TS

Köp lotter i Diabeteslotteriet 1983/84. FÖR BARA 3 KR får Du chansen att vinna en Renault 5 TS, video, stereo, cyklar eller hushållsmaskiner.

Sammanlagt över 5.300 vinster värda 337.500 kr.

Och lotterna kostar bara 3 kr styck.

Du köper lotter genom att sända in nedanstående talong.

(Du kan också skriva av eller kopiera talongen).

För var 10:e lott Du köper får Du en gratis. Dragningslista medföljer. Lotterna skickas mot postförskott.

Betalar Du i förskott till lotteriets postgiro 19 75 19-2 får Du lotterna portofritt direkt hem i brevlådan.

Vi behöver också lottförsäljare. Du som vill göra en insats för Diabetesförbundet, kryssa i rutan nedan så kontaktar vi Dig.

Jag beställer

5 st 10 st 20 st lotter st lotter
 5 st 10 st 20 st lotter st lotter
att sändas varje månad t o m febr -84,
eller så långt lotterna räcker.

Namn

Adress

Postnr Adr

Tel

(Texta tydligt!)

Jag vill sälja lotter, kontakta mig.

Frankeras ej.
Diabetes-
lotteriet
betalar
portot.

Diabeteslotteriet

Svarspost

Kundnummer 26765 00 8
371 20 KARLSKRONA

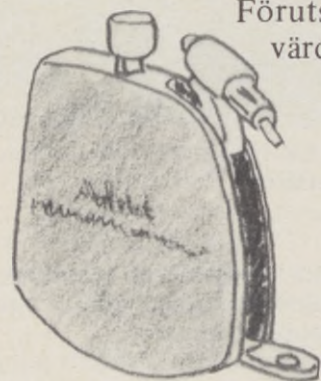
Vi har gjort det lite lättare att vara diabetiker.

Det blir allt vanligare att diabetespatienter rekommenderas att själva kontrollera sitt blodsocker.

Regelbunden självkontroll ger Dig, som diabetiker, bättre förutsättningar att förstå och anpassa Dig till sjukdomen.

Det betyder större frihet och en tryggare tillvaro.

Förutsättningen är givetvis att tillförlitliga värden kan erhållas utan besvär

Autolet och Autolet lancetter erhålles kostnadsfritt på hjälpmedelskort.

Med Autolet blodprovstagare och Glucochek II blodsockermätare kan blodsockerkontrollen göras snabbt, enkelt och mycket tillförlitligt.

Autolet är en unik, patenterad uppfinning som gör det möjligt att ta blodprov med ett minimum av skada, smärta och obehag.

Autolet är liten och lätt att ta med sig och helt idealisk för egenbruk.

Autolet har genom sina goda

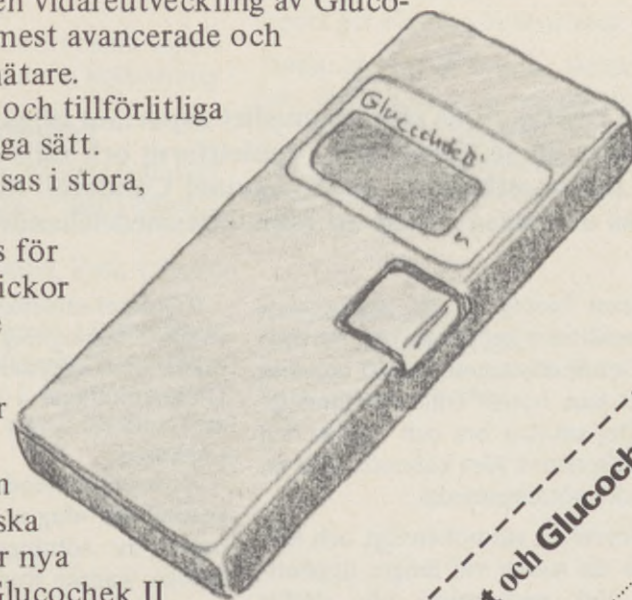
egenskaper på kort tid blivit Sveriges mest använda, automatiska blodprovstagare.

Glucochek II – som är en vidareutveckling av Glucochek – är marknadens mest avancerade och lättskötta blodsockermätare.

Den ger objektiva och tillförlitliga värden på enklast möjliga sätt. Det uppmätta värdet visas i stora, tydliga siffror.

Glucochek II finns för såväl Dextrostix teststickor som BM Test Glycémie (BM Test BG):

Skicka in kupongen här nedan så sänder vi Dig utförlig information om både Autolet automatiska blodprovstagare och vår nya blodsockerfotometer Glucochek II

ORION DIAGNOSTICA AB

Rådhuset, 150 13 TROSA, Telefon 0156/132 60

Jag vill ha mer information om **Autolet** och **Glucochek II**

Namn.....

Adress.....

Postnr.....

Telefon.....

Postadress.....

Aspartam i matlagning

Sedan i våras finns sötningsmedlet aspartam tillgängligt i Sverige. Det finns än så länge bara i tablettform och säljs på apotek och i vissa hälsokostbutiker under namnet Canderel. Senare i höst beräknas det också finnas att köpa i livsmedelshandeln.

Aspartam består av två aminosyror och omsättes i kroppen som ett protein. Det är nästan energifritt och diabetiker kan bortse från energimängden. Det smakar bra och saknar den beska eftersmak som kännetecknar en del andra sötningsmedel.

Canderel är värmekänsligt och kan förlora sin sötma vid längre upphettning. Vid matlagning bör därför aspartam ej tillsättas förrän efter koking.

Hittills finns Canderel endast i tablettform, men nästa år beräknas det komma även i pulverform.

Canderel är dock dyrt. Cirka 20 kr för 100 tabletter vilket skall jämföras med 23–25 kr för 1.000 cyklamat- eller sackarintabletter.

Canderel-tabletterna går att använda i matlagning, men man får då räkna med betydande merkostnader. Undersökningar i England har visat att Canderel tyvärr ej går att använda i bakning.

Kostrekommendationerna till diabetiker går idag ut på att minska behovet av sötningsmedel. Men för många, kanske framförallt äldre, personer är "något sött" ett måste.

Diabetestidningen presenterar därför några förslag till hur man kan använda Canderel.

Tabletterna är lösliga i vatten och 15 st Candereltabletter motsvarar c:a 1 dl strösocker, löses i c:a 1/2–1 msk ljummet vatten. 1 st tablett=knappt 1 tsk strösocker.

Här nedan följer några recept.

Rabarberkräm 4-5 port

500 g rabarber i bitar
4 dl vatten
30 st Candereltabletter lösta i ½-1
msk ljummet vatten
2½ msk potatismjöl utrört i kallt vat-
ten
1 port=1,5 dl kräm ger 7,5 g kolhy-
drater

Rabarbersoppa 4-5 port

500 g rabarber
7 dl vatten
30 st Candereltabletter lösta i ½-1
msk ljummet vatten
1 msk potatismjöl, utrört i kallt vatten
1 port=2 dl soppa ger 7 g kolhydrater

Krusbärskräm 4 port

½ l omogna krusbär, snoppa och skölj
5 dl vatten, koka upp - lägg i bären -
kokas mjuka
45 st Candereltabletter lösta i ljum-
met vatten
3 msk potatismjöl, utrört i kallt vatten
1 port=1,5 dl kräm ger 10 g kolhy-
drater

Parfait-gräddglass 5-6 port

3 äggulor
9 st Candereltabletter lösta i 1 tsk
ljummet vatten
3 dl grädde 27
Smaksättning: ½ liter djupfrysta eller
färska bär

Vispa äggulorna och blanda i Cande-
rel löst i vatten. Vispa grädde 27 och
blanda med äggsmeten. Smaksätt
med de mosade eller finfördelade bä-
ren.

Häll upp i portionsformar och sätt i
frysaren c:a 2 timmar.

1 port ger c:a 10 g kolhydrater.

*Parfait-glassen är mycket fettrik. Den
kan därför inte rekommenderas annat
än vid festliga tillfällen. Grädde 27
kan också ha varunamnet Hushålls-
grädde 30 % fett, eller Topp Visp
28 %.*

Recepten har utarbetats av
GUNILLA MATTSSON
dietist vid Endokrinologiska kliniken
Malmö Allmänna Sjukhus

EN BRA SPRUTA MÅSTE VARA BÅDE ENKEL OCH SÄKER.

Allt fler injicerande diabetiker använder 1 ml sprutor med fast kanyl. För många är det här det bästa, säkraste och

lättaste sättet att ta insulin. Monoject sprutor och kombinationssprutor används av de flesta diabetiker i Sverige. 1 ml spruta med fast kanyl är det senaste tillskottet i Monoject-sortimentet. Den uppvisar flera viktiga fördelar jämfört med andra sprutor av samma typ:

Bättre gradering

Monoject sprutan är mycket lätt och säker att läsa av. Tydliga siffror vid 0,1, 0,2, 0,3 etc. Monoject är dessutom först med att ha gradering för varje 0,05 ml! Detta är ett önskemål från bl a SPRI, barnkliniker och många diabetesmottagningar.

Hygien/sterilitet

Du kan på ett enkelt sätt själv förvissa Dig om att Monoject-sprutan är steril, genom att konstatera att sigillet (svetsen) är obrutet. Monoject sätter hygien/sterilitet mycket högt på kravlistan över en bra

fungerande spruta – därför ligger hela sprutan i ett skyddande hölje av hård plast.

God ekonomi

Alls ingen oväsentlig faktor i dagens Sverige. Monojects 1 ml spruta med fast kanyl är den mest ekonomiska sprutan i sin grupp.

Säker konstruktion

Nålen kan inte lossna. Inget dödutrymme mellan nål och kolv. Betydligt färre luftbubblor uppstår.

Bekväm och behaglig att använda

Sedan många år tillbaka är kanyler med den fina diametern 0,4 mm de mest använda. Därför har Monoject 1 ml spruta med fast kanyl denna TUNNA kanyl.

Det nya är en så KORT kanyl som 13 mm. Det innebär en ny, enkel injektionsteknik vinkelrätt mot huden. OBS! Injicering i 45° vinkel kan ske och bör ske hos personer med tunnare vävnadslager. Alla Monoject kanyler är dessutom silikonbehandlade och lancettslipade, vilket betyder minimalt obehag vid injektion.

Du som har höga krav på säkerhet, funktion och hygien/sterilitet, du som tänker ekonomiskt – använd Monoject 1 ml spruta med fast kanyl.

Har du frågor eller synpunkter på något av våra hjälpmedel är du alltid välkommen att ringa Anita Henricson, Beiersdorf, sektion medical tel. 0300-170 00.

MONOJECT.SÄKRARE OCH ENKLARE.

BDF ●●●● Beiersdorf AB, sektion medical,
Box 10056, 434 01 Kungsbacka, tel 0300-170 00

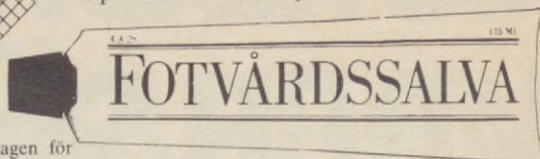
DIABETES SERVICE

"LÅGRIS-APOTEKET", som så många har upptäckt.
EKONOMISKT – BEKVÄMT!

CCS Flytande Sötningssmedel 250 ml (cyklammat – obegränsad hållbarhet – svensk tillverkning).

Ca-pris 29:– Vårt pris 14:90

CCS Fotvårdssalva är speciellt framtagen för diabetiker i samråd med läkare och hudspecialister. Den innehåller karbamid, som ger huden större möjligheter att binda vatten och lösa upp förhårdnader.

Ca-pris 29:– Vårt pris 15:90

Produkter	Ca-pris	Vårt pris	Best. antal
CCS Fotbad, 1 kg	34:–	17:50	
Fotvårdssalva, 175 ml. Innehåller 10% karbamid	29:–	15:90	
Fotfil med smärgel	15:50	11:50	
Kanylbehållare	6:–	4:50	
Flytande sötningssmedel, 250 ml (Sött utan socker)	29:–	14:90	
Druvsocker, 100 tabletter	21:–	9:90	
Flytande druvsocker, 35 ml. Citrusmak	–	3:50	
3000 st tabl. Cyklammat (Sött utan socker)	60:–	29:50	
DDI Strö sötningssmedel (Sött utan socker)	26:–	18:50	
Flytande tvål, 125 ml. Lägt pH. Karbamid-baserad	8:–	4:90	
CCS Mild schampo, 250 ml. Varje dags schampo	11:–	5:90	
Tandborste, mjuk	8:25	4:10	
ANNOX. Veckoetui (för tabl) Svart	39:–	27:50	
MINI-ANNOX. Litet etui för (för tabl) Svart	20:80	16:50	
INSULIN-ANNOX. Praktiskt etui för sprutor, insulin m m	55:–	42:–	
Urinbehållare, 2,5 l	37:–	19:–	
Urinbehållare, 60 ml	–	5:50	
Bra mat vid diabetes, Ulla Sahlén NYTRYCK!	67:–	55:–	
Rak nageltång	24:–	19:90	
SOS Amulett gulddoublet Lågpris	91:–	80:–	
Det nya sötn.medl. CANDEREL	24:–	18:75	

Beställningsedel – Sänds in till Diabetes Service.

Ingen postförskottsavgift. Full returrätt. Ingen fakt. avgift.
Fraktfritt vid köp överstigande **250:– Max 5 kg**

Exp. avg. vid order under 50:–

DIABETES SERVICE

Box 3038
650 03 Karlstad
Tel. 054-262 00
Tel. tid 18–20

Namn

Föd. nr

Adress

Postadress

Telefon

Höjda avgifter...

Forts. fr. sid. 5

de till riksstämman. Behandlingen gick smärtfritt och några längre diskussioner krävdes sällan.

Göteborgs-föreningen motionerade om att förbundet borde ha en långsiktig ekonomisk planering. Det tyckte också riksstämman och från och med nästa riksstämma skall förbundsstyrelsen lägga fram en plan omfattande åren fram till riksstämman 1989.

Göteborgs-föreningen hade också en motion angående redovisning av vad som hänt med antagna motioner. Där beslutade riksstämman att en redovisning skall ske i slutet av varje år samt på nästkommande riksstämma.

Umeå-föreningen motionerade bl a om att förbundet mot bakgrund av den ekonomiska situationen skall sälja

Bengt Lindqvist, t. v., ordf i riks-HCK uppvaktade inte bara Svenska Diabetesförbundet. Även Stig Andersson personligen tackades för sina insatser i handikapprörelsen. Foto: Bertil Sjögren.

Diabetesgården i Nordanede. Det blev också riksstämmans beslut. Stämman beslutade också att förbundet skall ställa sig bakom en undersökning om det finns något samband mellan oral galvanism och diabetes.

Två föreningar – Umeå och Norra Älvsborg – motionerade om fotvård. En helt enig riksstämma beslutade att förbundet skall försöka påverka SÖ och Landstingsförbundet så att fotvårdarutbildningen förbättras och förlängs och att landstingen anställer betydligt fler fotvårdare än idag.

Höjda medlems- avgifter

Medlemsavgifterna i många diabetesföreningar kommer troligen att höjas kraftigt under de kommande åren på grund av riksstämmans beslut om höjda avgifter till förbundet.

Av den medlemsavgift Du betalar till Din förening går en stor del direkt vidare till förbundet. Nästa år t ex går sammanlagt 34 kr av Din medlemsavgift till förbundets kassa för att täcka kostnader bl a för utgivningen av Diabetes.

Och 1985 går hela 46 kr av Din medlemsavgift till föreningen vidare till förbundet.

Rätt behandling...

Forts. fr. sid. 11

kärlförändringar i näthinnan. Fotokoagulation kan, om det utförs vid detta tidiga stadium, uppskjuta och i många fall helt förhindra utveckling av sådana kärlkomplikationer och synnedsättning under mycket lång tid.

Tidigare har många läkare och patienter varit kritiska mot fotokoagulationen som ansågs ge komplikationer och kanske rent av förvärra tillståndet.

Sådana komplikationer är idag rätt ovanliga vid behandling med den modernaste apparaturen (argonlaser). När komplikationer uppträder, utförs behandlingen kanske i ett alltför sent sjukdomsstadium. Behandlingen bör som regel ändå genomföras och ev komplikationer kan i många fall ytterligare behandlas med glaskroppskirurgi (vitrektomi).

Ett väl fotokoagulerat öga löper i det långa loppet betydligt färre risker till synnedsättning än ett icke fotokoagulerat öga. Resultaten av fotokoagulation idag är så goda, att man utan tvekan rekommenderar att båda ögonen bör behandlas i ett tidigt skede. Fotokoagulation kan aldrig förbättra synen i ett öga utan endast förhindra en försämring. Görs då behandlingen i tidigt skede, finns goda chanser att behålla en bra syn.

Med den moderna apparaturen brukar man göra 2 eller 3 behandlingar av varje öga, och vid efterföljande kontroller kan det bli aktuellt att komplettera behandlingen ytterligare. Själva fotokoagulationen kräver att ögats pupiller vidgas med droppar, men behandlingen är i det närmaste smärtfri

och tar omkring 1/2 timme efter förberedelserna. Genom att resultaten av fotokoagulation är så goda och komplikationerna idag obetydliga, rekommenderas behandlingen till alla patienter som fått en viss typ av diabetiska förändringar i ögats närhinna.

Glaskroppskirurgi (vitrektomi)

Blödningar i ögat var tidigare en fruktad komplikation vid diabetes. Blödningarna uppkommer från bröstna kärl i näthinnan och breder ut sig framför näthinnan och i glaskroppsrummet. Därvid fördunklas synen. Sådana blödningar brukar i många fall klarna av sig självt efter ett par veckor eller någon månad, men nya blödningar kommer ofta till och småningom blir synen allt sämre. Ännu för 10 år sedan fanns inga möjligheter att operera eller på annat sätt förbättra synen vid glaskroppsbldning. Sedan dess har en imponerande utveckling skett av speciella och mycket små instrument (diameter 0,9 mm), varmed man under mikroskop kan operera bort blödningsmassor och bindväv från glaskroppsrummet och näthinnsans yta (se bild). Man kan också tillsluta blödande kärl och därigenom förebygga blödningar.

Denna mikrokirurgi har givit goda resultat i de fall där näthinnsans funktion har varit bevarad. Man räknar med att drygt hälften av de patienter som lämpar sig för sådan kirurgi får tillbaka en synförmåga som medger läsning av vanlig tryckt text (tidning). Särskilt goda resultat uppnås om ögat tidigare har varit väl fotokoagulerat. Då blir riskerna med operationen

mindre och resultaten i allmänhet bättre.

Glaskroppskirurgi kan utföras under narkos eller i lokalbedövning och kräver i allmänhet minst en veckas vistelse på sjukhus. På Karolinska sjukhuset har sådan glaskroppskirurgi utförts sedan 1975 och resultaten har sedan dess blivit allt bättre och komplikationerna färre.

Det bästa resultatet uppnås om operationen sker i ett tidigt sjukdoms- skede. Om en glaskroppsbldning inte har klarnat efter c:a 3 månader finns anledning att överväga operation av ögat. Vissa förberedande undersökningar bör göras för att avslöja eventuell förekomst av näthinneavlossning. Näthinneavlossning är ett allvarligt tillstånd som kräver speciell operationsteknik och skyndsamt omhändertagande.

Inte riskfritt

Ingen operation är naturligtvis helt riskfri och man måste räkna med operationskomplikationer, t ex bristningar i näthinna, i 10–20 % av fallen. Efter glaskroppskirurgin kan nya blödningar förvisso inträffa i ögat, men dessa är inte så vanliga som före operationen. En ny blödning är ingen katastrof, ty ofta klarnar den spontant eller man kan operera ögat på nytt och vanligen få gott resultat.

Glaskroppskirurgin ger betydande synförbättring i drygt 60 % av de opererade men, som nämnts, risk till försämring kan finnas i 10–20 % av fallen. Efter operation brukar synskärpan i de lyckade fallen bättras under loppet av 3–6 månader och därefter bli bestående för lång tid.

Sammanfattning

En väl skött diabetes med i det närmaste normala blodsockervärden löper mindre risk för komplikationer i ögat än en illa skött sockersjuka. Sunda kost- och motionsvanor underlättar sockerinställningen avsevärt. Rökning är olämplig vid diabetes.

Fotokoagulation av ögonbotten är en vanligen riskfri och mycket värdefull behandling för att förebygga synnedsättning och bör göras i ett tidigt skede (vid god syn). Fotokoagulation minskar uppkomst av glaskroppsbldningar, men skulle sådana blödningar uppträda, kan med hjälp av vitrektomi synen förbättras i drygt 60 % av de opererade. Glaskroppskirurgi bör övervägas om ögonblödningen inte har klarnat efter 3 månader.

Om alla de moderna behandlings- möjligheter som finns idag kunde tillämpas från tidigt skede av diabetes- sjukdomen, skulle invalidiserande synnedsättning förebyggas och hindras i de flesta fall för mycket lång tid.

PEEP ALGVERE

Docent, överläkare vid ögonkliniken, Karolinska sjukhuset Stockholm. □

INJEKTIONS-MATRIS

NYHET

Pris **84:50**
ART. NR 75052

INJEKTIONS-MATRIS FÖR DIABETIKER

ett helt nytt hjälpmedel för diabetiker. Genom att använda matrisen kan man systematiskt klara injektionerna under 6 månader utan att injicera på samma ställe.

En klar fördel för undvikande av förhårdnader, förtviningar och gropar (dystrofier) i vävnaden.

Dessutom underlättar matrisen injiceringen, dvs. nålen perforerar lättare, smärtkänslan minskar och insulinets resorption gynnas.

AB Förbandsmaterial 433 80 Partille • 031/44 07 50

Härmed beställes st insulinmatris
Pris 84:50 (inklusive moms och postförskott.)
Önskar informationsfolder

Porto

Namn

Gatuadress

Postadress

AB Förbandsmaterial
Box 100
565 00 MULLSJÖ

Lyckad uppdelning...

Forts. fr. sid. 15

ter blommor och gick på upp-täcktsfärd och lekte burr.

Det är första gången jag är på läger. Jag vill hit nästa sommar också. Jag har ätit god mat. Vi har gjort en saga tillsammans allihop, men den är inte färdig ännu.

Per-Anders, 8 år

**Jag hatar lägret för jag får
innt tio kr.**

Karin

Hej mamma-pappa och så Niklas. Jag har det bra! Tack för brevet. Vi fiskar och badar å spelar fotboll. Och spelar brenboll. Men en sak hade ni fel i, jag burjade leka med en kompis deräkt, som heter Rikard. Jag har bujat att ta två spruter om dagen.

Ha det så trevligt där hämma.

Christian

Hej på er!

Mår ni bra? Här på Assö-lägre-ret är det jätte roligt tycker jag. Vi leker ofta roliga lekar. Men vi får också god mat det tycker nog nästan alla. Och här är det nästan bättre än när man är hemma. Och det roligaste av allt är att vi badar nästan varje dag. Men vi brukar vara i skogen. Men vi brukar vara på olika ställen också tex den ena grupp är inne och den andra är ute.

Marita

Initierat om diabetes

I höstnumret av Apoteket, tidning för apotekens kunder tar man i några artiklar bl a upp diabetes.

Det är mycket initierat skrivet av Anders Nystrand, journalist som nu studerar till läkare.

Artiklarna sammanfattar mycket sakligt vad som är "på gång" inom diabetesområdet idag, både vad gäller forskning och behandling. Man ger också tips på hur man hjälper en diabetiker.

Olika sötningsmedel och frågan om osockrat, osötat och sockerfritt behandlas också.

Skaffa ett exemplar av tidningen Apoteket. Du får den gratis på just Apoteket. □

873.000 kr i statligt stöd

873.000 kr får Diabetesförbundet i statsanslag för det statliga budgetåret 1983/84. Det är en höjning med 73.000 kr sedan förra året.

Därmed hamnar förbundet långt ner på listan över de största mottagarna, trots att vi tillhör de 4-5 största handikapporganisationerna räknat i antal medlemmar.

**STÖD
SVENSKA
DIABETESFÖRBUNDET
Pg 90 09 01 - 0**

Diabetesförbundets lokalföreningar

(Kontaktpersoner)

ALINGSÅS

Diabetesföreningen i Alingsås m o

Tage Sohl
Pl 6222, Östadskulle
441 90 ALINGSÅS
Tel 0322/350 93

ARBOGA

KAK-regionens diabetesförening

Monica Källman
Österled 26 F
732 00 ARBOGA
Tel 0589/114 54

ARVIDSJAUR-ARJEPLOG

Arvidsjaur-Arjeplogs diabetesförening

Elsa Holmberg
Skomakargatan 21 B
933 00 ARVIDSJAUR
Tel 0960/104 20

ARVIKA

Arvika m o diabetesförening

Gunnar Karlsson
Vinkelvägen 19
671 00 ARVIKA
Tel 0570/101 26

BODEN

Bodens diabetesförening

Alf Svanberg
Bivägen 6
961 38 BODEN
Tel 0921/111 43

BORÅS

Diabetesföreningen i Borås m o

Freed Dahlqvist
Duvgatan 9
515 00 VISKA Fors
Tel 033/946 84

EKSJÖ

Jönköpings läns östra diabetesförening

Ingrid Sundkvist
Smultronvägen 9
576 00 SÄVSJÖ
Tel 0382/106 81

ENKÖPING

Enköpingsortens diabetesförening

Lars Lindgren
Stenvreten 2
199 94 ENKÖPING
Tel 0171/210 38

ESKILSTUNA

Eskilstuna diabetesförening

Rolf Anterot
Tessingatan 5 A
632 30 ESKILSTUNA
Tel bost 016/11 78 30
arb 016/11 07 16

FALKÖPING-TIDAHOLM

Diabetesföreningen i Falköping-Tidaholm m o

Arne Svensson
Gamla Dotorpsvägen 2 D
521 00 FALKÖPING
Tel 0515/120 04

FALUN-BORLÄNGE

Falu-Borlänge diabetesförening

Falu-området:
Gudrun Alm
Pl 1067
790 15 SUNDBORN
Tel bost 023/620 98
arb 023/824 33

Borlänge-området:

Mona Dahlin
Sommarvägen 9
781 55 BORLÄNGE
Tel bost 0243/324 70
arb 0243/111 20

FILIPSTAD

Filipstad m o diabetesförening

Sonja Hansson
Tegnérsgatan 2 A
682 00 FILIPSTAD
Tel 0590/129 12

FINSPÅNG

Finspång m o diabetesförening

Bertil Johansson
Box 2049
612 02 FINSPÅNG
Tel 0122/117 50

GÄLLIVARE-MALMBERGET

Gällivare-Malmbergets diabetesförening

Per-Evert Peterson
Västra Rundgatan 28
970 20 KOSKULLSKULLE
Tel bost 0970/304 36
arb 0970/210 00

GÄVLE

Gävle diabetesförening

Ulf Ridfeldt
Tygelvägen 12
803 61 GÄVLE
Tel bost 026/11 46 35
arb 026/18 84 00

GÖTEBORG

Diabetesföreningen i Göteborg m o

Kaj Franzén
Askims Kyrkväg 54
436 00 ASKIM
Tel 031/28 67 45

HALLSBERG

Sydnärkes diabetesförening

Barbro Gustafsson
Kastanjegatan 10
694 00 HALLSBERG 2
Tel 0582/522 50

HALLSTAÄMMAR- SURAHAMMAR

*Hallstahammar-Surahammars
diabetesförening*

Alf Moberg
Box 1045
735 00 SURAHAMMAR
Tel 0220/310 75

HALMSTAD

Diabetesföreningen i Halmstad

Ingerd Fajersson
Reliefplatsen 4 C
302 71 HALMSTAD
Tel bost 035/365 06

HAPARANDA-KALIX

Haparanda-Kalix diabetesförening

Bengt och Margareta Tranåker
Torggatan 45
953 00 HAPARANDA
Tel 0922/118 85

HEDEMORA

Södra Dalarnas diabetesförening

Gunilla Skoglund
Åsgatan 67 B
776 00 HEDEMORA
Tel bost 0225/111 91
arb 0225/341 68

HELSINGBORG

Diabetesföreningen i Helsingborg m o

Ann-Marie Olsson
Annerovägen 11 C
252 65 HELSINGBORG
Tel 042/15 77 37

HUDIKSVALL

Norra Hälsinglands diabetesförening

Erik Tideström
Häcksta, Jättendal
820 75 HARMÅNGER
Tel bost 0652/133 00
arb 0652/305 00

HÄLLEFORS

Hällefors diabetesförening

Britt Inger Nilsson
Sundinsvägen 12
712 00 HÄLLEFORS
Tel 0591/127 16

HÄRNÖSAND

Södra Ångermanlands diabetesförening

Per-Ola Nordle
Pl 1179
870 10 ÄLANDSBRO
Tel 0611/600 70

HÄSSLEHOLM

Diabetesföreningen i Hässleholm m o

Bertil Jernse
Göingegatan 10 C
281 00 HÄSSLEHOLM
Tel bost 0451/122 76
arb 0451/144 10

HÖGANÄS

Kullabygdens diabetesförening

Ludvig Kubja
Frihamnsgatan 12
263 00 HÖGANÄS
Tel 042/418 98

JÖNKÖPING

Diabetesföreningen i Jönköping m o

Ingvar Nilsson
Andréevägen 48
552 48 JÖNKÖPING
Tel bost 036/13 40 52
arb 036/11 97 80

KALMAR

Diabetesföreningen i Kalmar m o
Ingrid Ottosson
Yxneberga 4100
388 03 VASSMOLÖSA
Tel bost 0480/321 62
arb 0480/832 18

KARLSKOGA-DEGERFORS

Karlskoga-Degerfors diabetesförening
Ingemar Jernberg
Elviravägen 15
691 54 KARLSKOGA
Tel 0586/256 14

KARLSKRONA

Blekinge diabetesförening
Bertil Robertsson
Gränsvägen 32
372 00 RONNEBY
Tel bost 0457/174 83
arb 0454/133 60

KARLSTAD

Diabetesföreningen i Karlstad
Karin Ivarsson
Tolvångsgatan 3
654 60 KARLSTAD
Tel bost 054/11 00 89
arb 054/15 10 89

KATRINEHOLM

Katrineholms diabetesförening
Claes Åström
Floragatan 3 B
641 33 KATRINEHOLM
Tel 0150/196 08

KIRUNA

Kiruna diabetesförening
Artur Wickström
Backgatan 2 B
981 31 KIRUNA
Tel 0980/102 22

KISA

Kinda-Ydre diabetesförening
Ingrid Samuelsson
Slättna
570 60 ÖSTERBYMO
Tel bost 0381/550 66

KOPPARBERG

Ljusnarsbergs diabetesförening
Odd Israelsson
Källtorpsvägen 10
714 00 KOPPARBERG
Tel 0580/102 97

KRISTIANSTAD

Kristianstadsortens diabetesförening
Olle Malmberg
Vinkelgatan 10
295 00 BROMÖLLA
Tel 0456/285 40

KRISTINEHAMN

Kristinehamns diabetesförening
Carin Carlsson
Västgötagatan 34 A
681 00 KRISTINEHAMN
Tel 0550/122 29

KUNGSBACKA

Kungsbacka diabetesförening
Birgitta Hansson
Lundegrensgratan 1 G
434 00 KUNGSBACKA
Tel bost 0300/116 76
arb 031/14 56 09

LANDSKRONA

Diabetesföreningen i Landskrona m o
Berne Lundvall
Torpgatan 6
260 51 EKEBY
Tel bost 042/769 96
arb 042/766 00

LIDKÖPING

Diabetesföreningen i Lidköping m o
Inger Leverin
Erland Kafles väg 18
531 51 LIDKÖPING
Tel 0510/619 59

LINDESBERG

Linde-Nora diabetesförening
Britt-Marie Wikström
Björkhyttevägen 93 A
711 00 LINDESBERG
Tel bost 0581/106 84
arb 0581/110 40

LINKÖPING

Linköpings diabetesförening
Carl-Erik Carlsson
Hästslogatan 11 A
582 53 LINKÖPING
Tel 013/12 68 14

LJUNGBY

Ljungby diabetesförening
Roland Eriksson
Skolvägen 5
340 15 VITTARYD
Tel bost 0372/702 44
arb 0372/702 00

LJUSDAL

Ljusdals diabetesförening
Inez Thorn
Kolsvedjavägen 9 C
827 00 LJUSDAL
Tel 0651/146 58

LUDVIKA

Västerbergslagens diabetesförening
Liv Troli
Anisstigen 17
771 00 LUDVIKA
Tel 0240/117 58

LULEÅ

Luleå diabetesförening
Signe Larsson
Lingonstigen 22
951 55 LULEÅ
Tel 0920/277 71

LYCKSELE

Lycksele diabetesförening
Dagny Renman
Insjö 307
921 00 LYCKSELE
Tel 0950/520 46

LYSEKIL

Diabetesföreningen i Lysekil m o
Lars-Åke Andersson
Grängsgatan 10 A
453 00 LYSEKIL
Tel bost 0523/147 43
arb 0523/117 70

MALMÖ

Diabetesföreningen i Malmö m o
Ronald Olsson
Björkvägen 3, Ö. Grevie
235 00 VELLINGE
Tel bost 040/48 73 82
arb 040/44 23 60

MARIESTAD

Diabetesföreningen i Mariestad m o
Sture Gustavsson
Södra vägen 48
542 00 MARIESTAD
Tel bost 0501/186 71

MOTALA

Motala diabetesförening
Gunvor Karlberg
Strandvägen 96 A
591 46 MOTALA
Tel 0141/181 88

MORA

Ovansiljans diabetesförening
Astrid Fälth-Eriksson
Katrinsvägen 2
792 04 NUSNÄS
Tel bost 0250/374 56
arb 023/820 58

MÖNSTERÅS

Strandabygdens diabetesförening
Raymond Klase
Humlegränd 5
383 00 MÖNSTERÅS
Tel bost 0499/120 78
arb 0499/111 00

NORBERG

Diabetesföreningen i Norberg m o
Eivor Larsson
Box 5790
773 00 FAGERSTA
Tel 0223/550 76

NORRKÖPING

Norrköpings diabetesförening
Anne-Marie Bark
Fejaregatan 8
603 62 NORRKÖPING
Tel 011/14 56 08

NYKÖPING

Nyköpingsortens diabetesförening
Margaretha Gustafsson
PI 8117
611 90 NYKÖPING
Tel 0155/471 22
Exp 0155/192 55

OSKARSHAMN

Oskarshamnsortens diabetesförening
Harry Carlsson
Kyrkogårdsgatan 7 A, 2 v
572 00 OSKARSHAMN
Tel 0491/173 67

PITEÅ

Piteå diabetesförening
Margareta Sandström
Sjöhagevägen 12
941 42 PITEÅ
Tel bost 0911/683 07
arb 0911/940 00

SALA

Sala diabetesförening
Sven Sandström
Brogatan 17
733 00 SALA
Tel 0224/147 87

SANDVIKEN

Sandvikens diabetesförening m o
Vincent Berg
Pl 4720
810 10 TORSÅKER
Tel 0290/430 22

SIMRISHAMN

Österlens diabetesförening
Anders Eriksson
Hagestad 24
270 20 LÖDERUP
Tel 0411/284 20

SKELLEFTEÅ

Diabetesföreningen i Skellefteå m o
Leif Jakobsson
Johansgatan 33
931 53 SKELLEFTEÅ
Tel bost 0910/528 22
arb 0910/315 00

SKÖVDE

Diabetesföreningen i Skövde m o
Marianne Nilsson
Klockarvägen 33
541 34 SKÖVDE
Tel 0500/166 78

SOLLEFTEÅ

Sollefteå diabetesförening
Britta Engblom
Wipstadsgatan 18
881 00 SOLLEFTEÅ
Tel 0620/142 17

STOCKHOLM

Stor-Stockholms diabetesförening
S:t Eriksgatan 38
Box 49037
100 28 STOCKHOLM
Tel 08/52 07 10

STRÖMSTAD

Diabetesföreningen i Strömstad m o
Leif Antonsson
Fredrikshaldsvägen 23
452 00 STRÖMSTAD
Tel bost 0526/114 91

SUNDSVALL

Medelpads diabetesförening
Agneta Viberg
Majorsgatan 11
852 37 SUNDSVALL
Tel bost 060/12 50 71

SÄFFLE-ÅMÅL

Säffle-Åmål diabetesförening
Åmålsområdet:
Karin Roth
Adolfsbergsgatan 3
662 00 ÅMÅL
Tel bost 0532/149 94
arb 0532/124 00

Säffleområdet:

Barbro Andersson
Gräshoppsvägen 30
661 00 SÄFFLE
Tel bost 0533/130 88
arb 0533/126 00

SÖDERHAMN

Sydöstra Hälsinglands diabetesförening
Britt-Inger Flodin
Klövervägen 6
826 04 NÖRRALA
Tel bost 0270/104 54
arb 0270/170 90

SÖDERTÄLJE

Diabetesföreningen i Södertälje
Sven Granberg
Rosenlundsvägen 23, 1 tr
151 30 SÖDERTÄLJE
Tel bost 0755/321 97
arb 08/752 23 81

TORSBY-LYSVIK

Fryksdalens diabetesförening
Margareta Nilsson
Prostgårdsvägen 19
685 00 TORSBY
Tel 0560/118 57

TRANÅS

Tranås diabetesförening
Inga-Lill Palmqvist
Blidvädersgatan 2
573 00 TRANÅS
Tel bost 0140/163 23
arb 0140/170 50

UDDEVALLA

Diabetesföreningen i Uddevalla m o
Britt Osbäck
Lerberg 2771
455 00 MUNKEDAL
Tel bost 0524/230 32
arb 0522/924 40

UMEÅ

Umeå diabetesförening
Erna Nilsson
Lundavägen 4
902 49 UMEÅ
Tel bost 090/12 32 09

UPPSALA

Diabetesföreningen i Uppsala m o
Ros-Marie Fältås
Källbovägen 10 A
752 46 UPPSALA
Tel 018/30 13 39

VARBERG

Varbergs diabetesförening
Benkt Andersson
Trädlyckevägen 122
432 00 VARBERG
Tel 0340/143 19

VILHELMINA-ÅSELE

Vilhelmina-Åsele diabetesförening
Karl Eriksson
Storgatan 25
910 60 ÅSELE
Tel 0941/103 36

VISBY

Gotlands diabetesförening
Billy Lyander
Väskinde
621 72 VISBY
Tel bost 0498/700 92
arb 0498/112 91

VÄNERSBERG-TROLLHÄTTAN

Diabetesföreningen i Norra Älvsborg
Anders Gustafsson
Rödklintsvägen 2
461 55 TROLLHÄTTAN
Tel 0520/747 77

VÄRNAMO

Värnamoortens diabetesförening
Elner Fridell
Bokhult Åminne
331 00 VÄRNAMO
Tel bost 0370/270 09
arb 0370/116 85

VÄSTERVIK

Tjustbygdens diabetesförening
Edvin Strömberg
Dalsvägen 17
590 93 GUNNEBOBRUK
Tel 0490/236 96

VÄSTERÅS

Diabetesföreningen i Västerås
Ruth Hedlund
Barkarö Bygata 241
725 90 VÄSTERÅS
Tel bost 021/521 67
arb 021/12 37 60

VÄXJÖ

Diabetesföreningen i Kronoberg
Göthe Svensson
Underfångsvägen 5
352 51 VÄXJÖ
Tel bost 0470/802 70
arb 0470/893 97

ÅNGE

Ånge diabetesförening
Annika Hammarström
PI 1085
840 10 LJUNGAVERK
Tel 0691/320 12

ÅTVIDABERG

Åtvidabergs diabetesförening
Eric Wernersson
Kammarbovägen 11
597 00 ÅTVIDABERG
Tel 0120/126 71

ÄNGELHOLM

Ängelholms diabetesförening
Bertil Roth
Brunnsallén 141
252 59 HELSINGBORG
Tel 042/29 06 75

ÖREBRO

Diabetesföreningen i Örebro m o
Ylva Jonsson
Rödfyrsvägen 8
710 15 VINTROSA
Tel bost 019/960 86
arb 019/12 44 10

ÖRNSKÖLDSVIK

Örnsköldsviks diabetesförening
Stig Eriksson
Bergfinkvägen 14
891 00 ÖRNSKÖLDSVIK
Tel 0660/149 34

ÖSTERSUND

Diabetesföreningen i Jämtlands län
Wera Kallin
Myrstigen 15
831 45 ÖSTERSUND
Tel bost 063/11 33 36
arb 063/10 37 07

Diabetesförbundets länsföreningar

(Kontaktpersoner)

Uppsala läns diabetesförening

Torbjörn Willén
Slagrutevägen 4
752 47 UPPSALA
Tel bost 018/30 27 47
arb 018/10 80 49

Södermanlands läns diabetesförening

Karl-Gustaf Kjellström
Rosenlund Råby
611 90 NYKÖPING
Tel 0155/420 78

Östergötlands läns diabetesförening

Yngve Ölmeklint
Lanhagsgatan 19
603 64 NORRKÖPING
Tel bost 011/13 57 02

Länsorganisationen Diabetes Jönköpings län

Inga-Lill Palmqvist
Blidvädersgatan 2
573 00 TRANÅS
Tel bost 0140/163 23
arb 0140/170 50

Kronobergs läns diabetesförening

Villy Johannesson
Hyggesvägen 6
352 51 VÄXJÖ
Tel bost 0470/837 85
arb 0470/250 00

Svenska Diabetesförbundets Länsförening i Kalmar län

Edvin Strömberg
Dalsvägen 17
590 93 GUNNEBOBRUK
Tel bost 0490/236 96
arb 0490/231 00

Gotlands diabetesförening

Billy Lyander
Väskinde
621 72 VISBY
Tel bost 0498/700 92
arb 0498/112 91

Blekinge diabetesförening

Bertil Robertsson
Gränsvägen 32
372 00 RONNEBY
Tel bost 0457/137 25
arb 0454/133 60

Svenska Diabetesförbundets länsförening i L-län

Bertil Jernse
Göingegatan 10 C
281 00 HÄSSLEHOLM
Tel bost 0451/122 76
arb 0451/144 10

Malmöhus läns diabetesförening

Ronald Olsson
Björkvägen 3 Ö. Grevic
235 00 VELLINGE
Tel bost 040/48 73 82
arb 040/44 23 60

Diabetesföreningen i Hallands län

Birgitta Hansson
Lundegrensgratan 1 G
434 00 KUNGSBACKA
Tel bost 0300/116 76
arb 031/14 56 09

Länsföreningen för diabetiker i O-län

Rudo Nilsson
Hyggestråket 7, läg. 391
451 72 UDDEVÄLLA
Tel bost 0522/714 95
arb 0522/960 00

P-länsförening av Svenska Diabetesförbundet

Bo-Lennart Eklund
Pl 8296 Mötesbron
505 90 BORÅS
Tel 033/404 18

Diabetesföreningen i R-län

Arne Svensson
Gamla Dotorpsvägen 2 D
521 00 FALKÖPING
Tel 0515/120 04

Värmlands läns diabetesförening

Sonja Hansson
Tegnérgratan 2 A
682 00 FILIPSTAD
Tel 0590/129 12

Örebro läns diabetesförening

Barbro Gustavsson
Kastanjevägen 10
694 00 HALLSBERG
Tel 0582/522 50

Diabetesföreningarna i U-län

Olof Andersson
Jakobsbergsgatan 12 A
733 00 SALA
Tel 0224/140 70

Kopparbergs läns diabetesförening

Evert Hamp
Polhemsgatan 11 C
791 00 FALUN
Tel 023/179 36

Gävleborgs läns diabetesförening

Hans Söderman
Bomhusvägen 9 K
802 35 GÄVLE
Tel bost 026/11 84 11
arb 026/12 98 80

**Svenska Diabetesförbundets länsförening
i Västernorrland**

Curt Gardfjell
Matrosvägen 18
890 33 BONNÄSSUND
Tel bost 0660/404 83
arb 0660/149 61

Diabetesföreningen i Jämtlands län

Wera Kallin
Myrstigen 15
831 45 ÖSTERSUND
Tel bost 063/11 33 36
arb 063/10 37 07

**Västerbottens Länsförening av
Svenska Diabetesförbundet**

Bengt Nilsson
Sofiehemsvägen 24
902 39 UMEÅ
Tel bost 090/13 63 37
arb 090/13 53 50

Norrbottnens Länsförening för diabetiker

Bengt A Olsson
Varvgatan 61 B
951 32 LULEÅ
Tel bost 0920/230 58
arb 0920/200 20

Ett steg...

Forts. fr. sid. 3

som fått en släng av "ålderssocker". Därför har Diabetesförbundet ett stort ansvar gentemot de barn som haft oturen att få diabetes.

Ett mycket bra sätt att ta det ansvaret är att anordna sommarläger.

En kunnig personal – praktiskt taget alla är, eller håller på att utbilda sig till fritidsledare eller fritidspedagoger – sysselsätter barnen. Två sjuksköterskor – och i bakgrunden en läkare – sköter den medicinska övervakningen.

Under senare år har också allt mer diabetesundervisning "smugits" in i verksamheten. Man visar diabilder och ger lite lekfull kostinformation. Givetvis tränar också de som inte tar sina sprutor själva på att göra så.

Men kom ihåg att det inte är personalen som driver på. Barnen *vill* lära sig. På Assö sker undervisningen på barnent villkor.

Och tänk själv: vilken enorm känsla av frihet måste det ändå inte vara för 7- eller 10-åring att för första gången ta sprutan själv. Det är i triumf barnen rusar till telefonen och ringer mamma för att berätta.

Ja, barn- och ungdomsverksamheten är viktig för Diabetesförbundet. Den skall vi behålla.

BERTIL DAHLÉN □

Bocksjölägret SÅLT

Den extra riksstämman i Älvsjö den 12 december 1981 beslutade uppdra åt förbundsstyrelsen att snarast försälja Bocksjöanläggningen. Arbetet med att finna köpare till Bocksjö har varit svårt, främst med hänsyn till det allmänna låneläget som varit sedan 1981. Nu har dock förbundet funnit en köpare. Kontraktet undertecknades den 31 augusti och formellt tillträde till anläggningen får köparna den 1 januari 1984. Köpare är ett aktiebolag som bildats av tre privatpersoner från Karlsborg.

Kontraktet är dock formulerat på så sätt att köpet träder i kraft endast under förutsättning av lantbruksnämndens godkännande då Bocksjö är en jordbruksfastighet. Underhandskontakter har dock visat att köparna har stöd av såväl utvecklingsfonden i Skaraborgs län som lantbruksnämnden så detta torde ej vålla några problem.

Intäkterna från Bocksjöförsäljningen ska nu användas i erlighet med den extra riksstämmans beslut. Det vill säga att 90 % av avkastningen skall gå till barn- och ungdomsverksamheten. □

En fattades...

I Diabetes nr 3/83 presenterades utställarna vid riksstämman i Malmö. Olyckligtvis råkade en falla bort. Det var Becton, Dickinson AB som bl a delade ut sin En bra start-box, som innehåller informationsmaterial om diabetes. □

Jag har flyttat. Min nya adress är:

T Namn
e
X Adress
t
a Postnr adr

Klipp här och skicka *hela* talongen till: Medlemsregistret, Svenska Diabetesförbundet,
Box 266, 101 23 Stockholm.

OBS!

LEO-INSULINERNA HAR FÅTT NYA NAMN

Tidigare namn: Insulin Leo Neutral. Nytt namn:

INSULIN VELOSULIN

Tidigare namn: Insulin Retard Leo. Nytt namn:

INSULIN INSULATARD

Tidigare namn: Insulin Mixtard Leo. Nytt namn:

INSULIN MIXTARD

Tidigare namn: Insulin Initard Leo. Nytt namn:

INSULIN INITARD

ÄNDRERA DITT INSULIN-
RÄT SOM DU BRUKAR.

STREKSTREK OCH EFFEKT ÄR
FÖRÄNDRADE.

Även om du fortfarande använder tillverkarens namn från Nordisk Insulinlaboratori-
ENTOFTE, som är produktionsavdelningen inom Nor-
diska Insulinlaboratoriet.

Östergötland
Elsingborg

6000229725

Göteborgs universitetsbibliotek

Nordisk-Sverige

Informationsavdelning för Nordisk Gentofte (Danmark)

UTGIVARKORSBAND

Vid obeställbarhet var god returnera till Svenska Diabetesförbundet, Box 266, 101 23 STOCKHOLM. Vi betalar portot.

HAR DU BYTT ADRESS?

Anmäl ändring på omständiga sida.

